

Učiteljski tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak tretjek. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. šek. rač. 11.197. Telefon 3112

Važna izjava našega prosvetnega ministra o prosvetni politiki

Edinstvo prosvete. — Enotne učne knjige. — Reorganizacija šolskega nadzorstva. — Reorganizacija univerz. — Prometne ustanove. — Manjšinsko šolstvo. — Sokol.

Božična številka »Pravde« je objavila smernice prosvetne politike, ki jih je podal g. minister prosvete dr. Stanković z ozirom na različne vesti, ki se pojavljajo v našem tisku.

Osnovno šolstvo.

Glede osnovnega šolstva bo treba najprej zasesti vsa prazna mesta, katerih je nad 900. Izpopolnitev se bo izvršila deloma z novimi proračunskimi krediti, deloma na ta način, da bi se z reorganizacijo šolskega nadzorstva oprostilo večje število učiteljev. Na ta način bo mogoče izpopolniti osnovno šolstvo tako, da bo sleherna vas dobila potrebno šolo. Na ta način se bo dosegla večja agilnost, na drugi strani pa bo onemogočeno nepotrebno premeščanje učiteljskega.

Prosvetni minister dalje želi stalnost učiteljskega, želi pa tudi, da bi se učiteljsko prepričalo, da je v tej smeri zaščiten samo radi svojih osebnih kvalifikacij. Radi tega bo prosvetno ministrstvo skušalo doseči, da se učiteljsko depolitizira do one meje, na kateri so ostali državljani.

Unifikacija učnega načrta in učnih knjig.

V zadevi vprašanja unifikacije učnega načrta, ki je bilo postavljeno prosvetnemu ministru, je dr. Stanković izjavil, da so pogoji za unifikacijo učnega načrta predvsem sledeči: enotna skupna terminologija, ki je v glavnem že dovršena, dalje enotna osnova učnega načrta za posamezne vrste šol in na koncu tudi enotne učne knjige. Učni načrti so v glavnem že dokončani, tako da se bo lahko že pričelo z izdajanjem enotnih učnih knjig, in sicer v državni režiji. Na ta način bomo šli v novo smer enotne narodne prosvete, ki se bo razvija postopoma v etapah.

Srednje šole.

Glede srednjega šolstva izjavlja prosvetni minister, da je iz teh šol, kjer domirajo gimnazije, za naše razmere mnogo prevelik dotok dijaštva na univerze. Izjavlja tudi, da je bila napaka, ker se je že prej mnogim klasičnim gimnazijam odvzel njihov klasičen značaj. Reorganizacija v tej smeri je neobhodno potrebna in ima lahko za cilj ne ukinitve posameznih šol, ampak usmeritev po krajevnih potrebah. S tem se bo samoobsebi omejil pretiran dotok na univerze.

Učiteljice ženskih ročnih del

Pravilnik za izpit.

Učiteljice ženskih ročnih del so bile pri nas že večkrat predmet živahnega razpravljanja. To bo trajalo sploh tako dolgo, dokler bo še katera v službi sploh. Temu se ne čudimo, ker imamo to kategorijo učnih oseb samo v dravski banovini.

Kdor pozna delovanje številnih anket, ki so se bavile s sestavo zakona o narodnih šolah, ve, da ni uspelo nobeni spravi zvanje učiteljice ženskih ročnih del v besedilo zakona. In tako ne najdeš nobene določbe o njih v zakonu o narodnih šolah. Tudi zakon o uradnih delih z dne 31. marca 1931. nima tega zvanja.

Ne bi se bavili s tem vprašanjem, ako ne bi imeli v organizaciji nekaj učiteljic ženskih ročnih del — pripravnic, ki sta jih zatekla v službi zakon o narodnih šolah in zakon o uradnih delih, ki jim jamčita, da ostanejo njih pridobljena prava neokrnjena. Gre tu predvsem za njih stalnost v državni službi.

Pred uveljavljanjem gori navedenih zakonov jim je oblast priznala stalnost na osnovi njih usposobljenostnega izpričevala, ki so si ga pridobile s predpisanim izpitom pred drž. izpraševalno komisijo na ženskem učiteljskem v Ljubljani in na osnovi triletnega zadovoljivega in uspešnega službovanja. Ta postopek pa je ukinil novi uradniški zakon, ki predpisuje za vsako stroko tudi specialen drž. strokovni izpit, kdor hoče postati stalen v državni službi.

Ker nima zakon o narodnih šolah nobene tozadevne predpisa, ni bilo mogoče dati interesentkam potrebnih točnih navodil. Organizacija je iskala avtentičnih informacij na raznih merodajnih mestih, a brez pozitivnega uspeha. Govorilo se je o tem tudi v glavnem prosvetnem svetu. Nekateri člani so bili mnenja, da spadajo ženska ročna dela v

Univerze.

Glede univerz pa je izjavil minister dr. Stanković, da so zajele v svoj okvir tudi one discipline, ki po sami naravi zahtevajo svoj samostojen razvoj. Zato so univerze preobremenjene z dijaštvom, vsled česar na njih ne vlada pravi red. Radi tega je korektura v tej smeri potrebna. Minister dr. Stanković je mnenja, da se fakultete ne razvijajo dovolj samostojno. Radi tega je potrebno, da se jim ta samostojnost čim bolj zavaruje. Avtoriteta univerzitetstvih oblasti se mora povečati in dosledno s tem tudi njihova odgovornost.

Napačno je smatrati razne vrste pouka za neke samostojne oddelke in prosvetne jednice. Nasprotno: vse skupaj predstavljajo prosvetni sistem, v katerem se ne sme nobena panoga ne zapostavljati, ne favorizirati.

Prosvetne ustanove.

Umetniške šole vseh pravcev, muzeji, gledališča itd. imajo nalogo, da oplemene duhovne vrline našega naroda, ki jih ima v tako obilni meri, ter da dvignejo narod tako, da se bo mogel kulturno docela mirno meriti s starejšimi narodi. Smatram za svojo dolžnost, da posvetim tem ustanovam še prav posebno skrb. Bili bi greh nad narodno prosveto, če bi se te ustanove prehudo zanemarjale.

Manjšinsko šolstvo.

Obstojajo tudi zakonski predpisi glede šolstva in pouka za narodne manjšine. Ti zakonski predpisi se morajo spoštovati in izvrševati z obeh strani brez vsake zahrbtnosti. Tu ne more biti danes nobene ovire več, ker so narodne manjšine spoznale, da je pravilnejše, če se obračajo v vseh takih vprašanjih neposredno na državo, odnosno na odgovorna in merodajna mesta, ne pa, kakor poprej, na neodgovorne posameznike ali celo na inozemstvo.

Sokolstvo.

Sokolska misel je nerazdružljiv del duše našega naroda. Sokolske vežbe predstavljajo idealno skrb za telesno vzgojo naše šolske mladine. Sokolska misel in religiozni čut predstavljata združena najboljša jamstvo za skladen razvoj duše in telesa našega narodnega naraščaja.

Ob koncu svoje izjave izraža minister dr. Stanković nado v dobro bodočnost naše prosvete, ker naš kmetijski narod ljubi šolo, zanjo mnogo žrtvuje in jo gradi celo z lastnimi rokami.

Enodušno odobravanje „Spomenice“ s strani učiteljstva

JUU SRESKO DRUŠTVO KOZJE je na svojem rednem učiteljskem zborovanju dne 7. decembra 1932. v Kozjem soglasno izjavilo svojo solidarnost k »Spomenici«, sprejeti v Mariboru dne 6. novembra 1932. ob priliki predsedniškega zbora Jugosl. učitelj. udruženja — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani.

JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU je na svojem zborovanju dne 12. decembra 1932. soglasno sprejelo »Spomenico« predsedniškega zbora, ki se je vršil v Mariboru dne 6. novembra. Učiteljstvo je zahtevalo, da se ta sklep pošlje tudi dnevnemu časopisu.

JUU SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU je na svojem zborovanju dne 10. decembra 1932. soglasno in z navdušenjem sprejelo »Spomenico« — z željo, da bi žela uspehe.

J. U. U. — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V KRANJU je na svojem zborovanju, ki se je vršilo 7. decembra 1932. v Kranju, z navdušenjem sprejelo in odobrilo »Spomenico« predsedniškega zbora J. U. U. v Mariboru z dne 6. novembra 1932.

JUU SRESKO DRUŠTVO LAŠKO je na zborovanju dne 15. decembra 1932.

gradu dne 15. novembra 1932. I. Br. 39.184/H na osnovi § 56. točka 3. zakona o ženskih obrtnih in ženskih strokovnih učiteljskih šolah, po katerem polagajo drž. strokovni izpit učiteljice na ženskih obrtnonadaljevalnih in ženskih strokovnih učiteljskih šolah.

V naslednjem navajamo le glavne določbe tega pravilnika.

Člen 1.

Strokovno sposobnost za učiteljsko službo na ženskih obrtnih in ženskih strokovnih učiteljskih šolah dokažejo obrtne učiteljice z državnim strokovnim izpitom pred izpitno komisijo, ki jo postavi minister za trgovino in industrijo za ozemlje uprave mesta Beograda, pristojni bani pa za svojo banovino.

Člen 2.

K izpitu za stalno nameščenje v učiteljski službi na ženskih obrtnih in ženskih strokovnih učiteljskih šolah se more dopustiti samo ona obrtna učiteljica — pripravnica, ki je uspešno službovala na kateri obrtni šoli najmanj 2 leti in ima z zakonom predpisano kvalifikacijo za obrtno učiteljico.

Člen 3.

Prošnje za polaganje izpita se predložijo izpitni komisiji po redni službeni poti v septembru in januarju, a čas izpita odreja predsednik izpitne komisije. Upravitelj šole mora napisati na prošnji svojo oceno t. j. mišljenje o uspehu službovanja kandidatke in označiti, kdaj si je pridobila pravico za polaganje izpita.

Člen 4.

Kandidatke morajo v prošnji navesti, iz katere skupine žele polagati izpit z ozirom na svojo izobrazbo.

Člen 6.

Obči del izpita: Kandidatka mora dokazati:

1. Da dobro pozna naš književni jezik. (Čitanje in pisanje cirilice in latinice).
2. Da pozna metodiko poučevanja roč. dela v žen. obrtnih in žen. strok. učit. šolah.
3. Da pozna šolsko administracijo in zakonske predpise, nanašajoče se na te šole.

Člen 7.

Strokovni (praktični) del izpita se polaga iz naslednjih skupin:

1. Krojenje in šivanje perila.
2. Krojenje in šivanje ženske obleke.
3. Umetna dela.
 - a) Poznanje vseh tehnik vezenja, okrasa in umetnih del — 2 uri;
 - b) Izgotovitev važnih vbovov, tehnike na malih vzorcih z materialom — 2 uri.
 - c) Praktično predavanje v razredu o umetnem in narodnem vezenju, o praktični uporabi istih pri raznih predmetih, drugo umetno okrasno delo. — 2 uri.
 - d) Poznavanje robe in materiala: razne vrste platna, svile itd.

Člen 8.

Izpit se polaga prvič do konca tretjega leta drž. službe. Ponovi se lahko dvakrat, a najdalje do konca 5. leta službovanja. (§ 14. u. z.)

Člen 11.

Člane izpitne komisije postavlja minister trg. in industrije odnosno ban za 2 leti.

Dokler se na področju kake banovine ne ustanovi izpitna komisija, morejo polagati kandidatke izpit pri katerikoli komisiji drugod.

Navedli smo besedilo nekaterih členov uredbe o deloma, v kolikor se tičejo splošnosti. Avtentično besedilo uredbe bo priobčil uradni list.

Se nekoliko praktičnih migljajev.

Učiteljica žen. roč. del — pripravnica, ki želi polagati izpit v februarju, mora vložiti pravočasno pravilno opremljeno prošnjo po službeni poti. V Beogradu so trajali izpiti 4 dni. Prvi dan so izpraševali teorijo, kakor to predpisuje čl. 6. pravilnika. Kandidatka naj pozna narodni jezik v glavnih obrih. Vešča mora biti čitanja in pisanja latinice in cirilice. Iz šolske administracije naj pozna ustavo naše kraljevine, potem glavna določila zakona o nar. šolah in urad. zakon, uradne knjige in učno snov iz roč. dela za posamezne razrede. Blagoznanstvo, poznavanje razne robe itd.

Drugi in tretji dan je odmerjen za praktična dela. Vsaka kandidatka mora izvršiti praktičen predmet skupine, za katero se je prijavila n. pr.: krilo, plašč, srajco, spodnje hlače itd., vezilja pa mora izdelati vzorce iz umetnega vezenja in pokazati čim več tehnik. Pri tem mora upoštevati predvsem narodne motive. Razume se samo ob sebi, da mora vsaka kandidatka prinesiti s seboj potrebno blago in orodje.

Četrty dan je določen za praktičen nastop v razredu. Kandidatka dobi temo, ki mora o njej predavati in praktično pokazati in istočasno narisati, kako se naredi. Pri pomnimo, da mora kandidatka znati vsak predmet, ki ga naredi, tudi narisati.

Pri izpitu vlečejo kandidatke listke z vprašanji, ki naj nanje odgovore. Pri komisiji se vodi zapisnik.

O uspehu izpita izdaje izpitna komisija izpričevalo, ki ga podpišejo vsi člani komisije. V izpričevalo se vneso ocene z dodatkom, da se kandidatka proglašja za sposobno za stalno nameščenje v drž. službi. Ocene so: Izpit položila odlično, jednoglasno, z večino glasov, ni položila.

Taksa znaša 50 Din.

Glede polaganja izpita pred izpraševalno komisijo v Ljubljani smo govorili na pristojnem mestu in izvedeli, da bodo kandidatke lahko polagale strokovni izpit na tehnični srednji šoli v Ljubljani, ker je vprašanje glede pristojnosti v konkretnem primeru načelno rešeno.

Upamo, da smo z navedenim ustregli našim interesentkam.

Nekoliko odgovora

V januarjski »Grudi«, ki je glasilo Društva kmetskih fantov in deklet, razpravlja g. dr. Igor Rosina o kulturni sliki naše vasi. V daljšem članku omenja tudi učiteljski stan. Evo, kaj piše o slovenskem učitelju!

»Premalo, daleko premalo se je zli s svojo kmetsko okolico v slovenski vasi tudi drug važen kulturni faktor — slovenski učitelj. Učiteljstvo v zadnji generaciji se je kmetsvu in kmetski duši odtujilo. Večkrat se mi zdi, kakor da se v svojem srecu čutijo skrajno ponižane, da morajo služiti v vasi med kmeti; kakor da so bili rojeni za ministre in bi jim te časti tudi po vseh božjih in človeških pravicah šle, pa jih je le krivična usoda in človeška zavist pregnala v slovensko vas. Zato premnogokrat gledajo zviška doli na kmeta ter se družijo le s pogospodenim veleposestnikom, ki mu tvorijo nekako gardo.

In vendar ima malokdo toliko možnosti, da bi ga vsa vas brez razlike vzbujal kot učitelj. Toda njegovo mesto ni v namrdavanju nad okolico, niti ne »in dem Schmollwinkeln«. Zavedati se mora, da je on del kulturnega življenja na vasi, da je zato tu, da ne le uči mladino, ampak da pomaga povsod. Potem bo on notranje zadovoljen in bo indispozicija (nezadovoljstvo) slovenskega kmeta napram njemu — kakor še žalibog prepogosto obstoja — prestala sama od sebe. Vživeti se mora, in jaz bi kmetske učitelje vse poženil na kmetije. Magari naj potem tudi trpi kvaliteta podučevanja.

Poznam učitelje, ki so v penziji dve uri hoda od svojega prejšnjega mesta, k njim hodi vsa vas po nasvete kakor k očetu in prijatelju. Škoda je in velika škoda, da je vedno manj učiteljev ter pride že skoraj eden na tri učiteljice, ki jim je seveda še mnogo težje vživati se v kulturni krog vasi. Tudi več, mnogo več resnično socialnega dela je treba — niti ne političnega. Učiteljstvo je v Českoslovaški agrarno, v Franciji socialistično, pri nas se še opredeljuje. Nad vse važno je, kam se bo odločilo, nad vse važno pa, ali si bo znalo pridobiti res srce našega kmeta, kakor si ga je doslej znal pridobiti le manjši del.

Tako dr. Rosina. Naj sledi za danes samo par stvarnih pripomb.

Ne moremo soglašati s trditvijo g. doktorja, da se je učiteljstvo v zadnji generaciji kmetsvu in kmetski duši odtujilo. Vprašamo: Ali se ne trudi podeželsko učiteljstvo, tudi mlajše, za dobrobit naroda s sodelovanjem pri raznih društvi, pevskih, dramskih, gasilskih, s poučnimi predavanji, s kmetskimi in gospodinjskimi nadaljevalnimi šolami, pri kmetijskih in vrtnarskih podružnicah, pri posojilnicah in drugih kmetskih zadrugah itd.? Če se nam ne verjame, se lahko vsakdo prepriča na banski upravi in naj tam prouči službene podatke o prosvetnem, gospodarskem in javnem udejstvovanju in usposobljenosti slovenskega učiteljstva. Priznati bo moral brezpogojno, da vse, za kar se trudi in kar dela učitelj, ni odtujevanje od kmeta, ampak prijateljsko bližanje kmetskemu stanu in navadno neplačan trud za kmetski blagor. Zato se učiteljstvo prav nič ne čuti ponižanega, če služi na kmetih. Redka bela vrana samo potrjuje pravilo. Treba le, da učiteljstvu, šolstvu in prosvti gotovi krogi, včasih tudi tisti iz »kmetskega pokreta«, ne mečejo pri idealnem stremljenju polen pod noge, kakor se je tupatam že dogodilo in se še dogaja in sicer ne iz načelnih ozirov, ampak radi krajevnih osebnih, pa tudi iz politično-taktičnih vidikov.

Očitek, da se čutijo učitelji rojeni za ministre in da gledajo zato zviška na kmeta, je iz trte izvit in spada, milo rečeno, v predpustno dobo. Če ogromna večina učiteljstva

še ne prekroka celih noči in ne pije z vsakomur bratovščine po vaških krčmah ter ne »kelnari« ali celo »pomiva« kozarcev pri fantovskih in dekljskih plesih, je tako učiteljsko »dolgedanje« popolnoma na mestu in vredno vse pohvale.

Kar se tiče ministrskih stolčkov, si učiteljstvo, tudi mlajše, ne domišlja, da je baš ono za nje rojeno. Vendar naj dodamo, da so se učitelji-ministri po mnogih državah zelo dobro izkazali in da bi tudi pri nas učitelj-minister prav nič ne zaostajal za advokatom ali kakim drugim atom, kadar bi šlo za dobrobit države in še posebno za prave koristi kmetskega stanu.

G. dr. Rosina pa stavi še neko drugo, precej gorostasno zahtevo: v »svrhu« vživljanja v kmetske razmere hoče vse kmetske učitelje poženiti na kmetije. Nam se vidi, da je šel g. doktor v tem primeru odločno predaleč. Povdarjamo: Učiteljstvo nima antipatije do kmetskih deklet in gotovo ni inteligentnega stanu, ki bi bil že dobil več iz-

Organizacija bolniške blagajne

Eden najvažnejših problemov učiteljskega stanu je gotovo uvedba bolniškega zavarovanja. Ugodna rešitev tega vprašanja pa zavisi največ od solidarnosti našega stanu.

Učiteljstvo izdaja danes mnogo sredstev v razne društvene svrhe. Ako pa objektivno premotrimo položaj, bomo uvideli, da čestokrat podpiramo tudi taka društva, ki nimajo z našim stanom prav nobenega stika. Pri tem pa imamo sami dosti nerešenih vprašanj, ki vedno znova in znova zahtevajo rešitve. Ali bi torej ne bilo dobro, da objektivno prehtamo naše izdatke in jih po potrebi obrnemo tudi sebi v prid. Na ta način nam bo prav lahko ugotoviti, da smo v slučaju nastopanja raznih boleznih zelo slabo zavarovani, ker pretežna večina naših članov živi težko gospodarsko življenje, kajti naši dohodki komaj krijejo redne dnevne potrebe. Prihranki niso mogoči. Ob dolgotrajnejši bolezni je marsikdo izmed nas in njegova družina v še večji nevarnosti. Bolezen pa more priti tudi nepričakovano morda v najbolj neugodnem trenutku. Poglejmo n. pr. jetične bolnike, katerih zdravljenje se vleče v leta in tudi druge, kar nam bi jasno povedala šele tozadevna statistika.

Potrebno bi bilo torej izvesti bolniško zavarovanje v prid celokupnemu stanu, čeprav bo to zahtevalo od nas tudi nekaj materialnih žrtv. Zato je zahteva po zakonito urejenem tozadevnem socialnem zavarovanju na mestu.

Organizacijo naše bolniške blagajne bi bilo zagrabit s širokogrudnega stališča, biti bi moralo obvezno za vsakega našega člana in družinskega člana, sicer bi bilo bolniško zavarovanje že v naprej obsojeno na neuspeh. Skušnje namreč kažejo, da v socialnem zavarovanju načelo prostovoljnosti ne prinaša zaželenih uspehov. Vsak je namreč več ali manj lahkomišen in tudi učiteljstvo bi se prostovoljnega zavarovanja ne posluževalo v taki meri, kot bi bilo to potrebno. Poleg tega pa je tudi velikega pomena številno zavarovancev, ker čim večja je vzajemna skupnost, tem manjši morejo biti prispevki, višja bolniška oskrba, a kljub temu se lahko doseže močna finančna skupnost.

Bolniška blagajna pa bi se morala baviti izključno le z bolezenskimi pojavi in njih odstranjevanju, nikakor pa ne bi smela biti nekako podporno društvo za posmrtno, za doto itd. Take posle naj še nadalje vodi »Učiteljska samopomoč« ali kaka temu primerna blagajna. Zato tudi ne smemo mešati bolniške služaje s takimi ustanovami.

Mnenja sem, da bi pravilno organizirana bolniška blagajna dobro uspevala in da bi ogromno večino članstva zadovoljila. Finanč-

vrstnih tovarišic za življenje iz kmetske hiše, kot učiteljski stan. Vendar tudi g. dr. Rosini ni neznano, da se zakon ne da uniformirati in da je poroka dogovor dveh src, ki ga mora upoštevati in spoštovati v lastnem interesu tudi kmetski pokret. To pa še posebno zato, ker smo prepričani, da se tudi g. dr. Rosina bori za svobodo kmetskega stanu, ne pa za zopetno uveljavljanje srednješkikh manir, kakor so bile običajne v dobi graščakov pri zakonski zvezi tlačanov.

Učiteljstvo je delovalo, deluje in bo delovalo v korist našega kmetskega naroda. Vendar moramo povedati, da je vse učiteljsko izvenšolsko delo **svobodno** in šele na drugem mestu. In še to naj zakličemo na ves glas: Za narod so se dolžni v prostem času žrtvovati vsi stanovi brez izjeme in sicer v tem večji meri oni, ki jim narod naklanja večje dobrine. Učiteljski stan je glede nesebičnega dela med ljudstvom že danes med prvimi. To je neizpodbitno. Ali je učitelj tudi glede na dobrine na prvem mestu, prepustimo v razmišljanje onim, ki mu tako radi dele lepe nauke in modre nasvete,

B.

na moč blagajne bi bila mnogo večja kakor pri drugih bolniških blagajnah, ker bi odpadla postavka za zdravljenje v bolnicah, katero uživa učiteljstvo po zakonu brezplačno ali za doplačilo drugega razreda in tudi postavka za hranarino, kar druge bolniške blagajne zelo obremenjuje. To pa bi se dalo obrniti na drugem mestu v prid članstvu.

Da bo mogoče akcijo spraviti v konkretni in zanesljivi tir, bi bilo potrebno, da JUŽ sproži pri članstvu načelno vprašanje, ali je za uvedbo zakonito urejenega bolniškega zavarovanja. Nato se določi potreben akcijski odbor, ki bi v stiku z vsemi v poštev prihajajočimi činitelji razčistil položaj in ga premikal z mrtve točke. Predvsem bi se moral ugotoviti obseg zavarovanja in višina prispevkov ter ureditev zdravniške službe. Tudi bi bilo važno, ali se naj organizacija bolniškega zavarovanja izvede samostojno ali pa je mogoča kakšna skupnost z drugimi sličnimi socialnimi ustanovami.

Dajatve bolniške blagajne bi se sprva določile na brezplačno zdravniško pomoč in potrebna zdravila za bolezensko podporno dobo 26 tednov, katera se glede na poznejše aktivno finančno stanje lahko podaljša na 52 tednov, prevoz bolnikov, izredne podpore za specialno zdravljenje, pomožne priprave za zdravljenje, kakor n. pr. naočnike, izdatki za zobno nego in porodniške dajatve.

Bolniško zavarovanje je najkočljivejša panoga socialnega zavarovanja. Zato je potrebna temeljita predpriprava, ako hočemo z istim doprinesi trajne sadove našemu članstvu.

Slokan Filip.

Učitelj, tvoj krog leti,
živ kronometer sam si ti,
za malco komaj čas zaleže —
pa »Daj-Dam« aparat ti ustreže.

A. & E. SKABERNÈ LJUBLJANA

Uvoz in prodaja angleškega in češkega sukna, volnenega blaga in svile

VAŽNO: v račun jemljemo (do preklica) tudi hranilne knjižice prvovrstnih ljubljanskih zavodov!

A. & E. SKABERNÈ, Ljubljana

Splošne vesti

— »Praktični učiteljski izpiti v Ljubljani.

Na mnogobrojna topredmetna vprašanja obvešča izpitni odbor za polaganje praktičnega učiteljskega izpita v Ljubljani vse kandidate, da vložijo pravilno opremljene prošnje na izpitno komisijo takoj, ko dovršijo svoje 20 mesečno aktivno službovanje na narodnih šolah, ne da bi čakali na oba glavna termina v novembru in aprilu. Izpitni odbor bo, kakor hitro se bo nabralo primerno število prošenj, ugotovil izpitni termin ter prosilce pozval k izpitu. Prihodnji termin bo z ozirom na polletni šolski zaključek dne 6. februarja 1933. ob 7.30 uri. Prošnje za ta termin naj bodo vložene tako, da bodo najpozneje 3. februarja l. v rokah izpitnega odbora. Izpitni odbor: **Ravnateljstvo drž. učiteljske šole v Ljubljani.**

— Seja odbora za gospodarske nadaljevalne šole se je vršila dne 6. januarja 1933. v Celju pod predsedstvom tov. Mešičkove in navzočnosti g. ref. J. Krošla, ki poudarja v svojem poročilu, da naj gosp. nadaljevalne šole sedaj še bolj, kot kdaj prej gledajo, da vrše svojo nalogo, bodre ljudi k delu, samozavešči in jih skušajo obvarovati malodušja, ki ga povzroča sedanjí gospodarski položaj. Gospodarske nepravilne zahteve, da gosp. nadaljevalne šole povsod in vselej poudarjajo potrebo po skromnosti in isto tudi same izpričujejo predvsem pri pouku kuhanja. Radi znižanja proračuna se bo moralo število gosp. nad. šol znižati in sicer na ta način, da bo pouk na nekaterih šolah prenehal za dobo enega leta. V ostalem pa bo pouk ostal neokrnjen. Da se ohrani stik z absolutkami v krajih, kjer so šole prekinjene še nadalje, sklene odbor, da voditeljica, če nje ni več v okraju, pa njena pomočnica, skliče na podlagi določbe kraljeve banske uprave z dne 3. dec. 1932. No 8781/1 točka 5. ad. 4. absolutke k demonstracijam. Namen teh sestankov je praktično izpopolnjevanje po načrtu gosp. nadaljev. šol in nadaljnjo vzdrževanje duhovne vezi z bivšimi gojenkami. Sestanki naj se vrše v presledkih po potrebi dela in krajevnih prilik, približno enkrat mesečno. Najvišje število sestankov je letno 12. Sklene se uvesti enotne tiskovine, za zamude, obračune jedilnikov, prispevkov v živilih itd. Obrazce je izdelala tov. Mešičkova. Vaditeljicam bodo razposlane, čim bodo razmnožene. Delovno občestvo se bo vršilo koncem marca ali v začetku aprila v Celju. Udeležba bo prostovoljna in na lastne stroške. Voditeljice bodo pravočasno obveščene po okrožnicah in v »Učit. tovarišu«.

† Janko Nep. Jeglič. V ponedeljek 9. t. m. je umrl Janko Nepomuk Jeglič, ravnatelj II. deške osnovne šole v p. Pokojnik, ki je posve til 40 let svojega življenja in je užival od leta 1924 zaslužen pokoj si je pridobil mnogo zaslug tudi s karitativnim delom in komunalno politiko. Vse njegovo delo je bilo posvečeno altruističnemu udejstvovanju in smrt ga je ugrabila takorekoč od dela. Naj počiva v miru. — Težko prizadeti rodbini naše sožalje!

— Za trboveljske slavčke, ki so peli na dobrodelni prireditvi mestne občine v Ljubljani, je bilo zbranih nekaj knjig, zvezkov, svinčnikov in radirk. Mladinske knjige so darovali: Učiteljska tiskarna 30, Mladinska matica 25, J. Blasnik nasl. 30, Narodna knjigarna 20, Jugoslovska knjigarna 12, Belo modra knjižnica Atene 10, Kleinmayr Bamberg 5, Nova založba 5, Tiskovna zadruga 3, Zvezna knjigarna 2, M. E. 9. — Šolske potrebščine so darovali: Učiteljska knjigarna 100 zvezkov, M. Tičar 100 zvezkov, Iv. Bonač barvaste svinčnike in zvezke, Ivan Bahovec radirke, A. Sfligoj radirke, L. Schwentner svinčnike, držala, Darinka Vdovič radirke, zvezke, Zeschko svinčnike, zvezke. — V imenu trboveljske dece vsem darovalcem iskrena hvala.

Delovanje učiteljstva na glasbenem polju

Odbor Učiteljskega pevskega zbora si je stavil nalogo, zbrati podatke o delovanju učiteljstva na glasbenem polju. V ta namen je bila priobčena v našem listu prošnja, naj pošlje učiteljstvo podatke o delovanju na tem polju. Prva poročila so že dospela. Priobčevali jih bomo pod tem naslovom po vrstnem redu.

Z ozirom na prošnjo odbora UPZ v Učit. Tovarišu z dne 22. dec. 1932, pošiljam podpisani o svojem zboru, ki ga vodim, sledeče podatke:

Ime in sedež zbora: »Pevski odsek Sokola na Bledu«.

Doba delovanja: Vsega skupaj 25 let. Na Bledu vodim zbor devet let.

Popis delovanja: Podpisani Milan Vrezec, šolski upravitelj v Ribnem pri Bledu, delujem kot pevovodja že odkar učiteljujem, t. j. 25 let. Prvi moški pevski zbor sem ustanovil leta 1908. na prvem svojem službenem mestu v Skrljevem pri Korminu na Primorskem, katerega sem vodil do izbruha svetovne vojne. Ob izbruhu vojne sem bil kot vojak poslan na gališko fronto, kjer sem bil ujet. V ujetniškem taboru v Tjumentu (Tobolska gubernija v Sibiriji) sem sestavil iz slovenskih, hrvatskih in čeških ujetnikov pevski zbor in sem prirejal z njim po ujetniških barakah pevske nastope. Peli smo slovenske, hrvatske in češke pesmi. Ker nismo imeli ni-

kakih not sem moral sestavljati sam partituro, kar me je stalo mnogo truda. Pri pouku petja sem uporabljal gosli, ki sem jih sam izdelal. Po sedemnajst mesečnem bivanju v Sibiriji so nas ujetnike slovenske narodnosti poslali v evropsko Rusijo, kjer sem v mestu Bogorodick (Tulska gubernija) ustanovil tudi mladi orkester, sestavljen povečini iz Čehov. Igrali smo vsak popoldan v neki kavarni in smo si na ta način prislužili nekaj rubljev. — Ko sem prišel iz ujetništva, sem bil nastavljen za časa plebiscita kot učitelj v Velikovu, kjer sem tudi vodil pevski zbor. Ko sem bil po plebiscitu imenovan za šolskega upravitelja v Ribnem pri Bledu, sem ustanovil tu mešani pevski zbor. Ker je ta zbor po preteku par let radi raznih ovir prenehal, sem bil naprošen od Blejcev, da bi se ustanovilo na Bledu pevsko društvo kot pevski odsek Sokola. Rade volje sem se odzval vabilu in sem se leta 1923. ustanovil moški pevski zbor, ki je štel od začetka okrog trideset dobrih pevcev, ki pa se je v teku nekaj let precej skrčil. Radi pomanjkanja prvih tenorjev sem lansko leto ustanovil mešani zbor, ki se je radi raznih ovir preosnoval letos v moški oktet in ženski zbor. Podpisani hodim torej že devet let poučevat pevski zbor iz Ribnega na Bled.

Milan Vrezec.

Ustrezajoč prošnji »Učiteljskega pevskega zbora« v U. T. št. 19, rade volje nudim p. n. naslovo sledeče informacije: Ime in sedež zbora: Mladinski pevski zbor Glasbenega društva v Zagorju ob Savi. Mladinski zbor je bil ustanovljen od podpisanega v šolskem letu 1929/30.

Popis delovanja: Vstop v mladinski zbor imajo učenci in učenke osnovne šole. Vstop je prostovoljen. V prvem letu je zbor imel le 23 pevcev oz. pev. Nastopal je samostojno v St. Juriju pod Kumom 18. maja 1930. Nato skupno z gojenci glasbene šole v Zagorju 24. maja istega leta. Dne 9. junija je bil samostojen nastop v Čemšeniku dopoldne in popoldne na Lokah pri Zagorju. Mladinski zbor je pel večinoma le narodne pesmi izvmemski Mokrancjevega rukoveta II. Zbor je v tem letu zanesel našo narodno pesem v bližnje kraje med preprosto ljudstvo. 8. novembra 1930. je zbor sodeloval na proslavi 35. letnice trboveljskega »Zvona« v Trbovljah s tremi pesmimi. Ker so bile prireditve mladinskega zbora v okolici le propagandnega značaja in brez vstopnine, je zbor naštudiral spevoigro »Trnjulčico« ter na ta način prišel do sredstev. Igra je bila vprizorjena 17., 18., 19. in 20. januarja 1931. Dne 15. marca 1931. je zbor sodeloval na domači produkciji gojencev glasbene šole z izbranim sporedom. Dne 9. maja je zbor sodeloval na proslavi »Materinskega dneva« v Zagorju. Dne 14. maja je zbor koncertiral na Izlah. Dne 14. junija se je vršil samostojen koncert na Vranskem. Zbor je sodeloval tudi na proslavi 10 letnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra v Zagorju. Istotako tudi na Tyrševi proslavi — Sokolskega društva v Zagorju. 24. aprila 1932. običajna produkcija gojencev glasbene šole in mladinskega zbora. 2. maja samostojen koncert na Polšniku. 29. maja v St. Lambertu. Ob priliki prvega nastopa Polšniške sokolske čete je zbor ponovno bil vabljen na Polšnik, kjer je sodeloval. 21. januarja 1933. bo zbor

pel na zborovanju sreskega društva v Zagorju ob Savi.

Namen v bodočnosti: Mladinski zbor je nastal iz potrebe. Petje je v Zagorju izumrlo, akoravno je prednjačilo in bilo vzgled vsem v Zasavju baš Glasbeno društvo v Zagorju. Zaradi tega se skuša mladini vcepiti ljubezen do naše narodne in umetne pesmi, ustvariti si zmožen mladinski naraščaj ter nuditi sem okoličanom bližnjim in daljnim urico življenja. Ne delamo si nikakih nemožnih načrtov, temveč smo z dosedanjimi uspehi povsem zadovoljni. Ker je skupen nastop vseh mladinskih zborov tudi naša iskrena želja, saj smo si dopisovali z mladinskim zborom v Ljutomeru tudi glede tega, želimo da bi prišlo tudi do realizacije tega načrta.

V nadi, da sem Vam z informacijami ustregel, želim mnogo uspeha pri organizaciji skupnega nastopa mladinskih zborov ter beležim s tovariškim pozdravom

Kopšiva.

Z ozirom na Vašo notico v listu »Učit. tovarišu«, pošiljam naslednje podatke o pevskem zboru, ki ga vodim.

Ime in sedež pevskega zbora: »Pevski zbor« Planinka v Zg. Dolini p. Trzič.

Deluje 1 leto.

Zbor je priredil samostojen koncert, spevoigre »Kovačev študent«, »Sree in denar«, »Birmancje, Snubačje« (vse spevoigre od komp. V. Vodopivca) ter »Vaška kri« (Mehle).

Bodoči namen zbora je: prirediti samostojen koncert vsako leto, uvežbati se v tamburaški glasbi, uprizoriti nekaj spevoiger in iger s petjem.

Avg. Clemente.

— **Krajevni odbor Jadranske straže** vabi na »Večer Jadranske straže«, ki se vrši dne 14. januarja 1933 v uniojski dvorani. Vsem svojim članom priporočamo, da se te prireditve udeležijo v čim večji meri. Za potovanje v Ljubljano je odobril Minister saobračaja vsem članom Jadranske straže, ki se udeležijo običnega zbora, polovično vožnjo na državnih železnicah. Člani kupijo na vstopni postaji celo karto, katera velja tudi za povratek, če se izkažejo s potrdilom Krajevnega odbora Jadranske straže o udeležbi na običnem zboru. Povlastica velja od 12. do 16. I. 1933. — **Dolžnost vseh Jugoslovancev** je podpirati cilje in delo Jadranske straže, katera ima visoko nalogo braniti našo pomorsko posest, kulturno in gospodarsko dvigniti življenjske ob Jadranskem morju, ki nam je vsem enako drago in potrebno.

— **»Šola in Dom«** v Ljubljani opozarja vnovič, da je otvorila za svoje člane brezplačno vzgojno posvetovalnico, kjer dobe svete o vseh vprašanih vzgojstva in šolstva. Posvetovalnica je odprta v Prazakovi ulici št. 8./I. nadst. ob ponedeljkih in četrkih od 10 do 12. ure. Društvo »Šola in Dom« je imelo do slednjega sestanka v Brezicah, Krškem, Trbovljah, Ptuj, Sp. Šiški, Mostah in na Prulah. Izvolili so se pripravljajni odbori, da se osnujejo podobna društva, oziroma da se nabirajo člani za ljubljansko društvo. V mnogih drugih krajih se pripravljajo sestanki. Posvetovalnica za osnovne, meščanske in učiteljske šole se odpre s 16. t. m. v Frančiškanski ulici 6. prvo nadstropje desno. Odborja je ob ponedeljkih od 8. do 10. ure. V obeh posvetovalnicah se sprejemajo novi člani.

— **K neuspehom na srednji šoli.** Prvi semester šolskega leta 1932/33 kaže na mnogih srednjih šolah manj dober uspeh. Prav nič nečemo dajati dijakom potu, vendar je gotovo, da ne leži predmetna krivda samo na študentovski lahkomišljenosti, temveč tudi v neurejenih razmerah, ki so vladale skoraj ves prvi semester najbrže na vseh gimnazijah. — Pomanjkanje profesorjev, oziroma njih neprestana izmenjava ni zadnji vzrok, da dijaki morda resnično niso pridobili znanja, ki bi ga sicer lahko.

Posebno smo tudi mi učitelji presenečeni nad velikim številom slabo kvalificiranih dijakov v prvih razredih in to toliko bolj, ker so bili letos učenci sprejeti po predhodni preizkušnji. Ne moremo prav razumeti, da imajo tako številni dijaki-prvošolci tudi v predmetih, ki so se jih dobro priučili že v osnovni šoli in so o njih polagali še poseben izpit pred gg. profesorji, že kar v prvem semestru nepopolne rede, ko zlasti letos na mnogih srednjih šolah ni prišla nova tvarina v večjem obsegu v pošte.

Namen teh vrstic ni razglabljanje vzroke takih neuspehov na dolgo in široko, saj poznamo visoko izobrazbo in plemenitost ogromne večine naših gg. profesorjev. Poudarjamo le, da bi bil potreben pri srednješolskih prvencih nekak večmesečni prehod in bi se moral v to smer gibati ves pouk. Važne bi bile dalje — vsaj v zadnjem semestru šolanja — **hospitacije pa tudi nastopi gg. vseučiliščnikov** pri starejših, priznanih izvrstnih gg. profesorjih na srednjih šolah, pa tudi pri učiteljih v višjih razredih osnovnih šol.

Tako bi gospodje spoznali metodo poučevanja svojih starejših gg. kolegov, pa tudi našega učiteljstva in se poglobili vanjo.

Na ta način in na tem temelju bi gg. profesorji ne samo lažje nadaljevali s podajanjem svoje tvarine, temveč bi se tudi v mnogih slučajih lažje poglobili v resnične uspehe osnovne šole in na učence, sprejete na naše srednješolske, sicer priznane ugledne zavode.

B.

Na delo za naš dom! Vsa naročila potem U.G.P.

Naši slavčki

Vem, da se bo ta ali oni oglašil proti tem besedam z znanjem: Kaj pa je tebe treba bilo? Vendar moram. V nedavni kampanji v našem dnevnem tisku o otroškem — dečjem zboru z Dunaja je padla tudi resna primerjava z našimi slavčki iz Trbovelj. Da, zaslužen priznanje in to ravno na dan koncerta ljubljanske podpirne akcije na Taboru.

... Nabit polna dvorana. Jerajev mladinski orkester igra... vendar opažam med poslušalci čudno vznemirjenost, kot da bi nekoga čakali... Da, priznam, saj sem se znašel i sam v tej vrsti... In res... prišli so. Drug za drugim so prihajali na oder, t'hi, mirni in se postavili v vrsto. Kar zelektrizirali so dvorano in ko so stali vsi ko vkovani — so se odražali siji iz oči mladih pevcev iz črnih Trbovelj na nas, rekli bi slehernega, da so nas združili in obdržali v posluhu. »To je discipliniran zbor!« sem čul iz ust pevca najboljšega ljubljanskega zbora... »to so ti dečki!« — si čul drugje. In, nato še prijazen pozdrav tov. Šuligoja... da, brez oficialnosti, tako otroško, preprosto, naše...

In, pričeli so... pa, kaj bi nadalje opisoval. Množica je ploskala, a naši slavčki so gostoleli kar naprej in naprej... Pa še one male deklice — solistke ne smem pozabiti. Da, njen srebrn glasek je očaral, prikoval vse. S trboveljsko himno so končali, pa še jih nisimo pustili z odra... Da, nekaj čudno — tajinstvenega je gorelo ta večer v meni, ko sem jih videl — prvič... vem, da i vsi, ki so jih čuli, so občutili enako. Tovarišu dirigentu vsa

NAROČNIKOM SLOV. ŠOLSKE MATICE!

Književni dar SSM za l. 1932. je bil te dni dotiskan in se bo zdaj razpošiljal. Naročniki prejmejo teh troje publikacij: **Osnovna psihologija** (K. Ozvald), **Pedagoški zbornik in Goe-thejeva pedagoška provinca** (Iva Šegula). Vsega skupaj je to 25 tiskanih pol ali 400 strani tiska — za borih 30 Din. Odbor iskreno želi, da vsebina, ki je poverjena tem stranem — »bodi ko zrnja izmēt, poženi obilo klasovja«. Naj bi čitatelju in čitateljici s pridom polnila »zimске urice« po novem letu.

Kaj se pravi danes honorirati rokopise ter poravnati tiskovne in upravne stroške za 400 strani tiska, to ve samo blagajnik takega podjetja, kakor je SSM, hočemo reči: ki zavisi edinole od naročnine. Saj je tudi Matičin odbor moral računati s tem, da mu gospodarska »kriza« vrste naročnikov znatno razredči. In vrh tega je »kvazazugonska« miselnost označevala, da se bo Slov. šol. matica lotila sušica — zavoljo manjvredne kvalitete njenih publikacij. Pa se je zopet pokazalo, kako nehvaležen posel je — prerokovanje. Saj je pač odboru najlepše plačilo za obilni trud, da število naročnikov ni padlo, marveč da bo, kakor govore znamenja — prav kmalu zmanjkalo letošnje naklade (2600 knjižnih garnitur). Kajti samo Psihologije se je tiskalo nekaj več. In tako je naše učiteljstvo v sedanjih na moč zopernih časih najsijajnejše izpričalo, da mu beseda o pedagoški kulturi ni le beseda na jeziku. Pokazani idealizem govori pač o tako visokem duhovnem standardu učiteljeve in učiteljice naobrazbe, da je človek lahko res vesel. Posamič sta krajevna rast in pad naših naročnikov razvidna iz odborovega Vestnika na koncu Ped. Zbornika. —

Odbor.

† PROF. MAKSU PIRNATU V SPOMIN.

Ravno na Kraljevo je izdihnil v ljubljanski bolnici dobro znani profesor v pokoju, oče našega slikarja in kiparja Nika — pok. Makso Pirnat. In zakaj ga naj omenimo tudi v našem listu? Saj je bil naš — vzgojitelj in velik prijatelj učiteljstva. Preveč bi bilo menda na tem mestu opisovati njegovo bogato in pestro življenje, saj so še drugi in drugje povedali mnogo. Dobro se ga spominjam pred letom dni, ko se je udeležil pogreba pok. Janke Leban, edini med svojimi mlajšimi i starejšimi tovariši, ki je čutil z nami — kdo in kdo in kaj je učitelj-vzgojitelj naroda in prijatelj naš. In potem njegov govor o Lebanovem delu. Da, znal je govoriti iz srca. Pa ko je posetil Novo mesto učiteljski pevski zbor — je po uspelem koncertu tovarišic-pevk izmed drugih nazdravil tudi on s svojimi toplimi besedami, polnimi citatov naših pesnikov, ki se jih je ob vsaki priliki rad spomnil. Zadnjič sva se srečala v Ljubljani, bil je še poln življenja in kar verjeti nisem mogel, da nas je zapustil tako hitro. »Črna te zemlje pokriva odeja, v grobu globokem prijatelj mi zdej« — da ohranimo te v najlepšem spominu! Mir pepelu pok. Maksa Pirnata! —ar.

— **Orači.** Skoro brez napovedi so zaorali dolgo nezorane brazde Orači. Pogumno so si očrtali svojo pot in že drugo brazdo so napravili.

Nekam z nezaupanjem sem prečital zadnjič prvo, a sedaj druga številka je že pregnala vsako nevoljo in smem reči: »Naši mladi tovariši in tovarišice so s svojim listom našli sebe — svoj postulat — učitelja vzgojitelja!«

Prav je, da se je enkrat izpovedala tudi ona. Saj članek »Današnja omladina in avtoriteta« pove dovolj, pove odkrito in brez ovinkov. Vem, da ga mnoga mladina ne bo priznala, vendar — tu je pred nami. In le želiti je, da si vsi naši bodoči tovariši-ice te resne besede vzamejo k srcu.

In ko sem prelistal vse strani, sem se mimogrede spomnil našega skromnega lističa, ki smo ga pred leti pričeli izdajati — seveda litografiranega. Tam še iskanje — tu že iz-

čast! Vem, da je kritika poudarila dovolj, ko je napisala: najboljši naš mladinski zbor so naši slavčki.

Čujemo, da bodo ponesli svojo slavo in našo pesem tudi preko meja v bratsko CSR, kjer jim želimo največjih uspehov! I v te — smelo upamo! —ar.

† Nadučitelj Josip Zemljčič

Ravno na novega leta 1933. popoldne smo spremili našega veterana, upokojenega nadučitelja g. Josipa Zemljčiča iz pobreške mrtvašnice na magdalenško pokopališče, kjer počivata sin Josip in žena Elizabeta. Spreveda se je razen sorodnikov udeležilo mnogo stanovskih tovarišev, bivših učencev, veliko število uradnikov, prijateljev in znancev. Ob odprtem grobu je spregovoril g. P. Gabrijel, ki ga je tudi previdel, gniljve besede v slovo. Poudarjal je njegovo delavnost in vestno izpolnjevanje učiteljske težavne službe, mnogoletno oskrbo organizirane službe posebno v čast Marije Device, in velikodušno podporo in nabiro darov za tukajšnjo dijaško kuhinjo. Z molitvijo je končal svoj lepi govor. Tovariš šolski upravitelj g. A. Hren pa se je poslovil v imenu učiteljstva. Poudarjal je: kjerkoli je pokojnik služil, je imel dobre prijatelje in tovariše, vzgojil je število generacij in mnogi učenci so danes vrli gospodarji pa tudi člani inteligentni. Posebno se je vedno rad udeleževal učiteljskih zborovanj in sestankov, ter bil vedno naroden slovenski učitelj. Kakih pet mesecev pa ga je bolezen položila na bolniško posteljo in 30. grudnia 1932. je Bogu vdan mirno zaspal. — Pevci so pod

poved. Tam stara romantika, zaprta brez svobodnega sija — tu polna življenja, resničnega — svobodna, naša.

Naj orjejo Orači trdo ledino tako ostro in krepko, ko sedaj in setev vaša bo bogata, dobra, zdrava. Tovariši-ice pa pridno posegajte po listu, saj s tem podpiramo in dajemo poguma svojemu naraščaju! — Mnogo uspehov! —ar.

— **Esperanto.** Vljudno prosim vse tovariše(-ice), ki že znajo esperanto, ali so se kdaj bavili z njim, da javijo svoje naslove »Esperantski dopisni šoli, Jesenice-Fužina, Gorenjsko. Gre za ustanovitev sekcije učiteljev-esperantistov v okrilju JUU. Vse tozadevne predloge in nasvete pošljite na gornji naslov. Namerava se tudi v velikih počitnicah otvoriti esperantski tečaj za učiteljstvo, ki bi trajal en mesec. Udeleženci bi dobili na koncu teča-

Učiteljski pravnik

Zakon o avtentičnem tolmačenju § 110, zakona o uradnikih.

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije, objavljamo vsem in vsakomur, da sta narodna skupščina kraljevine Jugoslavije, sklicana z ukazom z dne 19. oktobra 1932. na redno zasedanje za dan 20. oktobra 1932. v svoji 16. redni seji, ki jo je imela dne 12. decembra 1932. v Beogradu, in

senat kraljevine Jugoslavije,

sklican z ukazom z dne 19. oktobra 1932. na redno zasedanje za dan 20. oktobra 1932., v svoji 12. redni seji, ki jo je imel dne 18. decembra 1932., v Beogradu, sklenila in da smo Mi potrdili in proglašamo

z a k o n

o avtentičnem tolmačenju § 110. zakona o uradnikih,

ki se glasi:

Člen 1.

§ 110. zakona o uradnikih je razumeti tako, da je že samo s tem, da se sklicuje odločba o prestanku službe na ta paragraf, ugotovljeno, da je nastopil pri uslužbencu kateri slučaj iz tega zakonskega predpisa, ki ima za posledico prenehanje službe in da je taka odločba izdana po zakonu.

Naša gospodarska organizacija

—g V spomin † tovariša Josipa Zemljčiča je darovalo upokojeno učiteljstvo mariborsko zbrano na svojem letošnjem sestanku znesek 170 Din Učit. domu v Mariboru.

—g »Učiteljski dom« v Mariboru. Izkaz za oktober, nov. in december 1932. Članarina. Učit. društvo Murska Sobota 500 Din; učit. društvo za ormoški okraj 631 Din; učit. društvo Ptuj 519 Din.

Darila: Učit. društvo Murska Sobota 1000 Din; učit. društvo Ptuj za Porekarjev kamen 200 Din; UGP v Mariboru 4449; učiteljstvo II. dekl. os. šole za Dimnikov kamen 80 Din. Josip Zemljčič, šol. upr. v pok. Maribor, 10 Din; CMD 10.000 Din; učit. društvo za konjiški okraj namesto venca na grob pok. tov. A. Sterguljca 500 Din; učit. društvo Maribor I. br. za pol kamna 500 Din; Jos. Rajšp šol. upr. v pok. Krčevina 65 Din. — Vsem darovalcem prav iskrena zahvala!

Deleži: Purkhart Jos., šol. upr. v pok., Maribor; učit. društvo za kozjanski okraj; učit. društvo Maribor d. br. (10 del.); učit. društvo za šoštanski okraj; učit. društvo za okraj Dravograd (5 del.); učit. društvo za konjiški okraj; Andrej Skulj, Ljubljana; An-

vodstvom učitelja g. Nerata zabeli dve za lostinki.

Svojih 5 otrok je lepo preskrbel, starejša hči Avgusta omožena Zohar je soproga pisarniškega sod. uradnika, Elizabeta omož. Prom. učiteljica in soproga šol. upravitelja, Maks upok. učitelj, Milan pa višji poštni kontrolor, najmlajši Jožef, ki je leta 1912. z odliko maturiral in bil učitelj v Selnici, je moral 1914. leta v vojno-ter zbolel kot častnik plan. lovcev, prišel v bolnico v Gradcu in se tam ponesrečil: njegov tovariš Nemec je namreč z revolverjem v šali nanj pomeril, nehoti. Od tam je bil pripeljan in z vojaškimi častmi pokopan v Mariboru. Od tega časa je mati hiralala in umrla 18. decembra 1928.

Pokojni Jožef Zemljčič, nadučitelj v pok. se je rodil 29. julija 1846. pri Mali nedelji kot sin posestnika in tkalca Antona in Marije Semčič. Studiral je na normalki (spod. realka) in dvoletni preparandiji v Mariboru ter sprejel 1. avgusta 1866. s štirimi drugimi tovariši (Kocmut J., Kovačič Štef., Moge M., Wesjak U.) pod ravnateljem Fr. Janežičem in viš. šol. ogledi dr. L. Vogrinom, preparandijsko izpričevalo kot začasni podučitelj na slov. in nemških trivijalkah. (Učitelj so mu bili še J. Krajnc, R. Hönig, Iv. Miklošič in G. Stopper).

Njegovo prvo mesto je bilo od 1. febr. 1867. pri Sv. Lovrencu na dr. polju kot 2. podučitelj; od 1. maja 1867. pa Ormož, od 3. nov. 1869. Limbuš, od 3. junija 1880. kot šolski voditelj pri Sv. Križu nad Mariborom, od 28. julija v Ulimlju in od 20. okt. 1894. oz. 1895. je postal nadučitelj v Marja Brezje pri Mariboru, kjer je bil po preobratu 12. junija 1919. upokojen po 52 letih službovanja.

ja izpričevalo. Ta tečaj naj bi jih usposobil za voditelje esperantskih tečajev. Omenim naj, da se esperanto zelo širi po drugih državah (nekateri države dajejo celo denarne podpore). V Osaki na Japonskem so esperanto poučevali v radiu. 100.000 esperantskih slovnice so prodali radio poslušalcem. Esperanto zbližuje narode. Samo tisti, ki nočejo svetovnega miru, odklanjajo esperanto.

— **Remšnik.** Kakor vsako leto je tudi letos priredila tuk. šola božičnico, koji glavni namen je bil prižgati bedni deci v teh težkih časih lučko božičnega veselja. K temu plemenitemu delu je prispeval domači kraj, šol. odbor s 1000 Din, sresko načelstvo z 296 Din in Ciril-Metodova družba v Ljubljani s 1000 Din. Vsem darovalcem se mala remšniška deca najtopleje zahvaljuje.

Člen 2.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Našemu ministru pravde priporočamo, naj razglasi ta zakon, vsem našim ministrom, naj skrbje za njegovo izvrševanje, oblastvom zapovedujemo, naj po njem postopajo, vsem in vsakomur pa, naj se mu pokoravajo.

V Beogradu, dne 27. decembra 1932., št. 127.533 »Z« 91.

Aleksander, s. r.

Minister pravde:

Bož. Ž. Maksimović, s. r.

Videl in pritiskal državni pečat čuvar državnega pečata, minister pravde

Bož. Ž. Maksimović, s. r.

Predsednik ministrskega sveta:

dr. M. Srškić, s. r.

(Sledijo podpisi ostalih gg. ministrov.)

PREVEDBA V URADNIŠKO SKUPINO

—§ **Odgovor tov. M. I. v N. Z.** odlokom ON br. 71853 z dne 3. decembra 1932. ste bili prevedeni pravilno v IX. skupino brez period poviška tj. s plačo 575 Din, neglede na to, koliko službenih let imate. — 1. in ne 2. per. povišek Vam bo pripadel še-le po 3 efektivnih letih, prebitih v IX. skupini tj. 3. 12. 1935. (§ 52.). V zadevi se ne da prav nič ukreniti, ker so v tem določbe ur. zakona jasne.

ton Gnus, š. r. v p. Dol pri Hrastniku; Anton Kosi, š. upr. v pok., Središče: Učit. samopomoč, Ljubljana (10 del.) JUU v Beogradu (10 del.); Mirko Vauda, š. upr. pri Šmarjeti ob Pesnici. Gospodarska podjetja: zemljevidi 36.802 Din; slike 8840 Din; Prekmurske pravljice 2550 Din; grb 478 Din.

P. S. Dve obveznici 7% inv. posojila a 100 Din sta tudi darovala Peter Škala, šol. upr. v pok., Podvin in Eliška Petriček, učit., Zalec. — Iskrena zahvala.

V Mariboru, 8. jan. 1933.

Mladinska matica

—mm **Mladinska matica** bo imela odslej za svoje knjige v Učiteljski knjigarni svoje stalno izložbeno okno.

—mm **Januarska številka »Našega roda«** z zares zanimivo vsebino izide zaradi božičnih počitnic z malo zamudo. Prosimo cenjene poverjenike, da dopoljšje zaradi naklade naročila čim prej.

—mm **Vsem knjižnicam, vsem društvom, vsem tovarišem** nudi Mladinska matica svoje knjige rednih in izrednih publikacij (razen »Miklavževe noči«) po znižanih cenah s 25%

Kot podučitelj v Ormožu se je udeležil meseca sept. 1868. telovadnega tečaja na učiteljsku v Gradcu.

Od leta 1874. je bil poročen z Elizabeto roj. Rosenstein, s katero je pridobil lastno hišo, ki je danes prenovljena in lepi dom, last g. tovariša A. Godca.

V Gradcu si je 7. okt. 1878. pridobil spričevalo uč. sposobnosti in bil imenovan s 1. jan. 1879. za def. podučitelja, toda z dekretom 3. junija 1880. je že postal stalen šol. vodja pri Sv. Križu. Tukaj je leta 1884. dobil pohvalno priznanje od okr. šol. sveta za pospeševanje sadjarstva. Kot šolski vodja v Ulimlju je imel šolsko sobo in stanovanje v samostanu, kjer je bil pouk že od leta 1821. Z ozirom na število učencev, čez 130, je tirjal dež. šol. svet, da se postavi novo šolsko poslopje. Temu so se farani upirali in leta 1893. se je pouk ukinil, učitelj Zemljčič pa je bil eksponiran na enorazrednico v Pečico. Družina pa je ostala v Ulimlju. Leta 1894. je bil J. Zupančič stalno nameščen na Pečici, zaradi tega je bil Zemljčič premeščen na enorazrednico Marija Brezje. Dne 31. julija 1919. je bil kot kronski upokojenec razrešen službe, a služil je do konca šol. leta 31. okt. 1919. S tem ni bil zadovoljen, zato je po § 4. novega zakona 23. julija 1919. tirjal dinarsko plačo. Več let ni bilo rešenja. Tedanji župan dr. Pirkmajer mu je izposloval, da je bil leta 1925. anuliran prvi odlok in je bila njegova penzija prevedena na dinarsko penzijo letno 5000 Din.

Vnetemu narodnjaku in vzglednemu vzgojitelju časten spomin, rodbini pa iskreno sožalje.

K. P.

popusta. Ker M. M. ne gre za dobiček, ampak ji je samo za to, da se slovenska knjiga čim bolj razširi, je sklenila oddajati knjige iz svoje zaloge pod lastno ceno. Poleg tega pa dobijo oni, ki naročijo več knjig, za vsakeh 10 naročenih izvodov še eno knjigo v dar.

Knjige, za katere velja popust:

Redne publikacije:

(Brez popusta: broš. po 5, vezane po 8 Din.) »Kresnice I«, »Kresnice II«, »Kresnice III«, »Kresnice IV«, »Kresnice V« (v zalogi samo še vezani izvod), Skulj: »Sadjarčiki«, Seliskar: »Rud«, Pipan: »Kako smo delali radio«, Rehar: »Začarani krogi«, Rehar: »Vijolica Vera«, Erjavec: »Pod grajskim jarmom«, Grimm-Slapšak: »Mizica, pogripi se«, Ribičič: »Miškolin«, Skulj: »Vrtarčiče«, Bevk: »Lukec in njegov škorec«, Deržaj: »Življenje hudobne kavke Katke«, (samo vez.) Hafner: »Botra z grica«, (samo vez.) Bevk: »Lukec šče očeta« (samo vez.)

Izredne publikacije:

(Brez popusta: kart. po 12 Din, v polplatu po 18 Din, v platnu po 24, na luksuznem papirju po 27 Din.)

Dr. Lovrenčič: »Tihno življenje«, Ribičič: »Mihec in Jakec« (samo na luks. papirju).

Vezani letniki »Našega roda«.

(Brez popusta: vez v polpl. 28 Din, v platnu po 38 Din) I. letnik in II. letnik, (III. letnik je razprodan.)

Popust na vse te knjige velja do preklica.

*Ja čeno, ja moja in za otroke -
"Tempo" čvli na avtoke*

LJUBLJANA Za gotovino: MARIBOR
Gledališka 4 Selenburgova 4 Slovenska 18

—mm Posamezne številke nekompletnih letnikov »Našega roda« oddajamo po 20 par. V zalogi imamo od I. letnika še 1. številko, od II. letnika 3., 4., 5., 6. in 8. številko, od III. letnika pa 2. in 5. številko.

—mm Vsem onim, ki naročajo še 1. številko »Našega roda« javljamo, da je pošla. Zopetni ponatisk te bi se izplačal le, če bi se oglašilo večje število novih naročnikov, kar pa je malo verjetno.

—mm Kaj bo nudila Mladinska matica letos svojim članom za 22-50 Din.

1. Cel letnik bogato ilustriranega mladinskega lista »Naš rod« s prispevki naših najboljših pesnikov in pisateljev;

2. »Kresnice VI« z najraznovrstnejšim gradivom in z mnogimi slikami;

3. zanimivo realno knjižico;

4. Magajnovo čudovito pravljico »Brk-nja Čeljustnik« z Jakčevimi krasnimi ilustracijami in

5. obširno slikanico E. Deržaja »Za vesele in žalostne čase« v štirbarvnem tisku.

Mladinska matica si prizadeva, da za mal denar nudi kar največ. Letos izda prvič barvano slikanico, ne da bi pri tem zvišala članarino. Seveda izgubijo pravico do knjig vsi oni, ki ne plačajo vseh obrokov. Naknadni naročniki, ki ne morejo dobiti več prve številke »Našega roda«, ker je pošla, dobijo vse ostale številke »N. R.« in 4 knjige za 21 Din.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. UPZ priredi dne 3. aprila koncert v Ljubljani, v dvorani hotela Union. S pripravi na ta koncert, za katerega vlada med muzikalnim svetom največje zanimanje, je zbor prišel na svojem štiridnevem pevskem tečaju o božičnih počitnicah. — Da si bodo pevke in pevci lahko razdelili čas priobčujemo danes seznam vseh pev. vaj do koncerta: Vsako soboto, počenši s 14. t. m. pevska vaja za bližnje pevce v prostorih Glasbene Matice od 19. do 21. ure. Redni mesečni pev. tečaj za mešani zbor, 29. (začetek ob 9. uri) 30. in 31. januarja. Pevski tečaj za ženski zbor 11. (pričetek ob 14. uri) in 12. februarja. Pevski tečaj za moški zbor 18. (pričetek ob 14. uri) in 19. februarja. Redni mesečni pev. tečaj za mešani zbor, 24. (pričetek ob 9. uri) 25. in 26. marca. Tečaj pred koncertom 1. (pričetek ob 9. uri) 2. in 3. aprila dopoldne V kratkem bomo poslali na posamezne pevce in pevke, ki so bili odsotni pri zadnjem pev. tečaju, okrožnico s prošnjo, da takoj točno in jasno odgovorijo.

Šolski radio

—r Program za XIII. teden. V torek dne 17. januarja bo nadaljeval g. Lucijan M. Škerjanc predavanje: O glasbi in instrumentih, ki je zasnovano po sledečih točkah: a) godala: violina, viola, violončelo, kontrabas; b) pihala: flauta, oboa, klarinet, fagot; c) trobila: rog, trobenta, pozavna; d) tolkala: bobni; e) harfa in klavir. I.—II. V petek dne 20. januarja bo predaval g. Josip Zabkar: V kraljestvu črnih dijamantov. Vsebinska predavanja je: Poln zanimivih doživljajev je izlet v premogovnik. Tu vidimo najrazličnejše naprave, obsežne zgradbe in stroje, s katerimi dviga človek črne zaklade iz zemeljskih globin. Izprehod po temnih rovih podzemlja nas dalje seznanja z vsemi mogočnimi okoliščinami, v katerih koplje rudar premog. I.—II.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 15. januarja ob pol 8. uri predavanje: Sadjarstvo, g. ing. Lukman. — Ob 15. uri: Prenos z Vinar-ske šole Maribor: ob 60 letnici, Priol-Aplenc.

Ekskurzijski odsek

—co Prvi učiteljski smučarski tečaj. EO je organiziral za letošnje božične-novoletne počitnice smučarski tečaj. Po razpisu v U. T. so prihajale prijave iz vseh predelov naše banovine. Neugodne vremenske prilike so za 27. decembra 1932 nameravani tečaj onemogočile. Otvoritev tečaja je bila odložena na 2. januar 1933. Tega dne, se je vršil na JUU v Ljubljani sestanek, ki so se ga udeležili le oni prijavljenci, ki so stanovali tekom počitnic v Ljubljani. Pa še mnoge od teh ter vse zunanje je prestrašilo južno vreme — Ljubljana je bila ob odhodu sploh brez snega. Nekaj najbolj pogumnih se je pod vodstvom predsednika EO tov. Zupaničiča le odpravilo v Mojstrano, kjer je vodil tečaj tov. France Rus iz Radovljice. Večdnevni smučarski tečaj je bil zaključen z izletom k Peričniku in v Planico. Podrobnejše poročilo bomo še objavili.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vzpostavila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DES. BREG. zboruje dne 11. feb. 1933. v Nabavljalni zadrugi v Mariboru ob 10 uri dopoldne.

Dnevni red: 1. Došli dopisi. 2. Razprava o začasnem učnem načrtu za višje narodne šole. 3. Slučajnosti.

K točki 2. naj prinesejo s seboj vse šole stvarno utemeljene spremenjevalne predloge — kratke in jedrnat — spisane za vsak predmet na posebni polji. Vsaka šola stavi predloge za svojo kategorijo n. pr. D. M. Brezje 3. razrednica ima 2 razreda osnovne in 1 razred višje narodne šole in stavi predloge za enorazredno višjo narodno šolo.

Obenem prošim članstvo, da napiše vsak na 1/4 pole papirja svoje mišljenje o naših zborovanjih in stavi predloge za izboljšanje: šolski upravitelji naj zberejo predloge in mi jih pošljejo v D. M. Brezje, da bom lahko podal o njih poročila, na kar bomo ukrenili potrebno za odpravo nedostatkov, napak itd.

Posebnih vabil na zborovanje ne bom pošiljal. Predsednik.

— JUU SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ bo zborovalo v ponedeljek 16. januarja t. l. ob 9. uri v Ormožu. — Dnevni red: 1. Objava dopisov. — 2. Razprava o učnem načrtu za osnovne šole. 3. Poročilo o novemberskih učiteljskih prireditvah v Mariboru. — 4. Poročilo o naročnikih Mladinske matice. — 5. Pravni konzulent in stanovske zadeve učiteljstva. 6. Slučajnosti in predlogi. — Odbor.

— RADOVLJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v soboto dne 21. januarja 1933. takoj po prihodu dopoldanskih vlakov v poslopju osnovne šole na Jesenicah. Na dnevnem redu je tudi zadnjič izpadlo predavanje tov. Skulja o šolskih vrtovih. Udeležba obvezna. Oni tovariši-ice, ki niso opravičili odsotnost na zadnjem zborovanju, se prosijo, da plačajo za izostanek določeni znesek tov. blagajničarki. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GOR. zboruje v soboto dne 21. januarja 1933. ob 10. uri na narodni šoli pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Po možnosti bo zborovanje združeno s hospitacijo pri tov. Roglu. Zato naj bodo tovariši (-ice) točno ob določeni uri navzoči. Ker že od novembrskega skupnega zborovanja v Mariboru nismo zborovali, ni samo naša stanovska dolžnost, ampak tudi naša stanovska potreba, da se polnoštevilno zberemo pri Sv. Lenrtu. — Odbor.

Novosti na knjižnem trgu

—k Osnove pedagogike — uvod u pri-menjenu filozofiju. Spisal prof. dr. S. J. Hesen. Iz ruščine prevedel Mil. R. Majstorović. Založila knjigarna Jeremije J. Dželebdžića, Beograd, Karadorđeva ul. 61. Knjiga obsega 392 strani in je razdeljena v 14 poglavij. Ze v uvodu obravnava knjiga problem pedagogike in predhodno definicijo izobrazbe in pedagogike. V posameznih poglavjih razpravlja pisec o idealu svobodnega izobraževanja, o disciplini, svobodi in osebnosti, o smotru in osnovnih temeljih moralnega izobraževanja. Knjiga vsebuje tudi posebna poglavja o ideji delovne šole, o avtoriteti in svobodi v šoli, o problemu šolske samouprave, o samoizobrazbi. Pet poglavij je posvečenih znanstveni izobrazbi. Predzadnje poglavje obravnava problem nacionalnega izobraževanja, a zadnje poglavje je posvečeno telesni vzgoji, ki se zaključuje z zaključno definicijo pedagogike in izobrazbe. — Učitelj in urednik »Narodne prosvete« tov. Milič R. Majstorović, ki je dosedaj prevedel iz ruščine dve knjigi in sicer Metodiko in tehniko ekskurzij od prof. Rajkova in Logiko od profesorja Loskija, je oskrbel naši pedagoški vedi novo

knjigo, ki predstavlja najnovejše delo prof. dr. S. Hesen. Knjiga je izšla v ruščini že pred desetimi leti, vendar jo je avtor sam popravil in spopolnil za prevod in je tudi sam napisal srbskohrvatskemu prevodu predgovor, v katerem omenja, da je knjiga prevedena že v poljščino, češčino in bolgarščino. Knjiga »Osnove pedagogike« nam bo pokazala povsem novo smer pedagoške vede, ki hoče odrediti eksperimentalni pedagogiki podrejeno mesto. Na vsak način predstavlja omenjena knjiga nekaj povsem novega v naši pedagoški književnosti in jo učiteljstvu priporočamo.

—k Biblioteka jugoslovenske šole. V sredini januarja izide Sokolska številka Biblioteke jugoslovenske šole kot druga številka letnika 1932/33, ki bo vseboval sokolsko predavanje staršem o sokolski vzgoji otrok, sokolske vaje, igra, pesmi itd.

B. j. š. ima od lanskega letnika v zalogi svetosavsko številko in tudi snov za proslavo Jos. Jurija Strosmajerja. Posamezne številke lanskega letnika stanejo 20 Din, a letošnje 15 Din. Vse štiri številke letnika 1932/33 staneje 50 Din. Naroča se: Biblioteka jugoslovenske šole, Zagreb, Bogovičeva ul. 7.

—k Francis Jammes: Gospod Ozeronski. Izdala je Ljudska knjižnica, založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani. Poslovenil Jakob Solar.

—k G. K. Chesterton: Grehi princa Saradina, detektivske zgodbe. Izdala Leposlovna knjižnica, založila Jugoslovenska knjigarna. Iz angleščine prevedel dr. Fr. Krmec. Cena za vezano knjigo 65 Din, kartonirana 55 Din.

—k Miran Jarc: Novo mesto. Izšlo v Zbirki domačih pisateljev, založila Jugoslovenska knjigarna. Oprema Božidar Jakac. Cena je 55 Din.

—k Herman Suderman: Mati Skrb. Izšlo v Krekovi knjižnici, izdala Delavska založba v Ljubljani. Prevedel Mirko Javornik. Cena za vezano knjigo 40 Din, broširana 26 Din.

—k Jakac-Jarc: Odmevi rdeče zemlje. I. del. Izšlo v zbirki Kosmos, založila Jugoslovenska knjigarna. S slikami opremil Božidar Jakac. Cena je 100 Din.

—k Lojze Zupanc: Bili so trije velikani... Belokranjske pripovedke. Založila knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani. Opremil ing. arch. Janko Omahen.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ne samo kot darilo,

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, topolome, daljnogled, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

FR. P. ZAJEC, Izprašan optik in urar LJUBLJANA, Stari trg 9

Velika zaloga raznih ur in zlatnine. Ceniki brezplačno.

Oglejte si zbirko učil

(aparator in stenskih slik)

katere je prejela

podružnica

Učiteljske knjigarne v Mariboru

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčgov.

Še do 15. februarja 1933.

imate čas, da naročite naše knjižne zbirke s

50 do 75 % popusta

Poslužite se te lepe prilike, da izpopolnite šolske, društvene in svoje

knjižnice

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani

UMETNIŠKI ZAVOD ZA LITOGRAFIJO

ČEMAŽAR JOSIP

LJUBLJANA, IGRIŠKA UL. 6

izvršuje vsa litografska dela v najokusnejši izdelavi

August Agnola

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 10.

Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletna oprema za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.

7000 STENSKIH SLIK

vam nadomesti 7000 sličic, ki jih prejmete, ako naročite naš epidiaskop (radioskop) za ceno Din 1600.—. Ako želite, lahko odplačujete v mesečnih obrokih po Din 200.—

VSAKA ŠOLA

si lahko nabavi ta aparat po tako ugodnih plačilnih pogojih. — Zahtevajte prospekt!

UČITELJSKA TISKARNA, ODDELEK ZA UČILA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

Naročila sprejema tudi podružnica Knjigarne Učiteljske tiskarne v Mariboru, Tyrševa ulica št. 44